

Govor komisarja Janeza Potočnika

Spoštovani premier Janez Janša, premier Pereira, veleposlaniki, predsednik uprave letališča g. Skobir, dragi gostje!

Vesel sem priložnosti, da vas lahko nagovorim na ta dan, ki je pomemben za Slovenijo in za Evropsko unijo.

Z odpravo notranjega mejnega nadzora na letališčih je schengenska ocena zdaj dokončno zaključena.

21. decembra je bil odpravljen nadzor na kopenskih in morskih mejah. Od takrat imamo skupno odgovornost za ohranjanje območja 24 držav brez notranjih meja, kar je enkraten in zgodovinski dosežek.

Od 21. decembra so potovanja vseh prebivalcev razširjenega schengenskega območja hitrejša in lažja, vse države članice Unije pa lahko iz tega primera vidijo, kako koristno je, če vsi delujemo skupaj v evropskem okviru.

Danes bo odpravljena še zadnja ovira – odslej bo v schengenskem prostoru tudi potovanje po zraku potekalo brez mejnega nadzora.

Kakor morda že veste, je bilo za ta zgodovinski dogodek potrebnih veliko priprav. Vstop v schengensko območje ni nekaj preprostega, temveč velik izziv, kajti treba je doseči ravnovesje med svobodo in varnostjo, kar sta temeljni pravici evropskih državljanov.

To pa ne bi bilo mogoče brez finančne solidarnosti. Tako imenovani schengenski vir je zagotovil skoraj milijon evrov sredstev, ki so novim državam članicam omogočila, da so predvsem vzpostavile učinkovit mejni nadzor in na schengenskem območju postale polnopravne partnerice.

In zakaj je vse to tako pomembno zame osebno, zakaj sem danes resnično vesel in zadovoljen? Za veselje imam najmanj tri razloge:

Prvič, kakor morda že veste, sem bil vodja pogajalske skupine o pristopu Slovenije k Evropski uniji in to so bili naporni, vendar resnično nepozabni časi. Odgovoren sem bil za usklajevanje vseh področij, vključno s pripravo schengenske meje, kar je bila nedvomno ena najzahtevnejših nalog. Delo je potekalo resnično horizontalno in potrebno je bilo sodelovanje več ministrstev. V usklajevalni skupini, ki jo je vlada ustanovila 21. decembra 2000, natančno sedem let pred vstopom naše države v schengensko območje, so sodelovali Ministrstvo za finance, Ministrstvo za notranje zadeve, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstvo za zdravje, Ministrstvo za okolje in prostor, Ministrstvo za promet in Generalni sekretariat. Naši sestanki so bili redni in zelo dolgi, zato me zaradi občutka, da smo opravili dobro delo, ki ga je zelo učinkovito dokončala sedanja vlada, navdajata veselje in zadovoljstvo.

Drugič, mnogi ljudje ne vedo, da solidarnost prek schengenskega vira v sedanji finančni perspektivi v resnici temelji na odločitvi, ki je bila sprejeta že med finančnimi pogajanjmi o pristopu. Uvedbo je predlagala Slovenija. V skupini držav, ki so vstopale v Evropsko unijo, je bila Slovenija sorazmerno najrazvitejša. Iskanje ravnovesja v odnosu do t. i. starih držav članic na eni strani in do skupine držav, ki so vstopale v Unijo, na drugi strani je bilo vse prej kakor lahko. Schengenski vir je bil zelo modra rešitev. Slovenija ima med tako imenovanimi novimi članicami najdaljšo mejo na prebivalca. Toda še pomembnejše je, da je bila ta solidarnost uvedena za vse nove države članice. Odločitev je bila logična, potrebna in tudi pravična.

In še tretji, nekoliko sebičnejši razlog: odprava nadzora na kopenskih in morskih mejah dne 21. decembra je bila seveda zelo pomembna, toda sam v resnici največ potujem prav s tega letališča, in ker potujem pogosto, se še toliko bolj veselim posledic današnjega dogodka.

Dame in gospodje, meje končno padajo! Toda največje spremembe in prednosti, ki jih prinaša članstvo v Evropski uniji, niso toliko povezane z odpravo kopenskih, morskih ali zračnih meja, temveč meja v naših glavah. In tudi te meje se počasi, vendar vztrajno rušijo. In padec zadnje fizične meje, ki smo mu priča danes, je gotovo pomemben del tega ključnega in odločilnega procesa.

In končno, rad bi se v imenu Evropske komisije in v svojem imenu zahvalil vsem tistim, ki so sodelovali pri tem projektu, ter izrekel čestitke tudi slovenski vladi in vsem slovenskim državljanom.

Uživajte v svobodi. Območje brez notranjih meja je čudovit dosežek, ki je brez primere v zgodovini. Zdaj lahko s katerim koli prevoznim sredstvom brez mejnih pregledov potujemo od Iberskega polotoka do baltskih držav in iz Grčije na Finsko, kar je resničen simbol združene Evrope.

Najlepša hvala za pozornost.